

III

(Přípravné akty)

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR

512. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ EHSV VE DNECH 9. A 10. PROSINCE 2015

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke zprávě Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Zpráva o politice hospodářské soutěže v roce 2014

[COM(2015) 247 final]

(2016/C 071/06)

Zpravodajka: Reine-Claude MADER

Dne 6. července 2015 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

zprávy Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Zpráva o politice hospodářské soutěže v roce 2014

[COM(2015) 247 final].

Specializovaná sekce Jednotný trh, výroba a spotřeba, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 17. listopadu 2015.

Na 512. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 9. a 10. prosince 2015 (jednání dne 9. prosince 2015), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 128 hlasy pro, 1 hlas byl proti a 1 člen se zdržel hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1. Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) kladně hodnotí řadu iniciativ Komise, které podporují spravedlivou hospodářskou soutěž, při níž jsou chráněny zájmy hospodářských subjektů (podniky, spotřebitelé, pracovníci).

1.2. EHSV podporuje kroky Komise, jejichž cílem je zajistit dodržování pravidel hospodářské soutěže, ať už jde zejména o opatření k odstranění protisoutěžního jednání, nebo proti zneužívání dominantního postavení, což jsou praktiky narušující hospodářský rozvoj EU a především malých a středních podniků, které mají klíčový význam pro růst a zaměstnanost, a podniků sociální ekonomiky, jež zvyšují sociální soudržnost.

1.3. Lituje však, že Komise ani tentokrát nepřijala skutečný soudní mechanismus kolektivních akcí, aby se skutečně naplnila práva obětí protisoutěžního jednání na odškodnění.

1.4. Schvaluje práci Komise vedoucí k tomu, aby pravidla byla známá a transparentní, což stabilizuje podniky a v důsledku i trh. Připomíná v tomto ohledu, že trvalou pozornost vyžadují postupy v maloobchodním odvětví.

1.5. EHSV vítá podnět Komise ke spolupráci s vnitrostátními úřady pro ochranu hospodářské soutěže, které mají zásadní úlohu především v oblasti prevence a vytváření programů na zvyšování povědomí o soutěžním právu. Je toho názoru, že je třeba, aby orgány disponovaly prostředky, které jsou pro tento účel nezbytné.

1.6. Aby Evropa neutrpěla v důsledku nekalé soutěže, je vzhledem ke globalizaci obchodu nutné rozšířit tuto spolupráci na mezinárodní úroveň.

1.7. Požaduje upevnění či i posílení dialogu mezi institucemi EU (Evropský parlament, EHSV, Výbor regionů).

1.8. EHSV vítá vývoj pravidel státní podpory, která byla přizpůsobena pro podporu inovativních podniků, a to především v digitální oblasti, což nabízí zásadní vyhlídky pro hospodářský rozvoj a tvorbu pracovních míst ve prospěch spotřebitelů a podniků.

1.9. EHSV si je vědom, že v oblasti daňové minimalizace jsou možnosti zásahu Komise omezené, žádá však, aby Komise pokračovala ve snaze potírat narušení v oblasti daňové i sociální a aby je v rámci svých pravomocí omezila nebo jim zabránila a dbala přitom na to, aby její opatření nevyústila v „závod ke dnu“.

1.10. EHSV se domnívá, že velkou pozornost je třeba věnovat trhu s energií. Souhlasí s vytvořením evropské energetické unie, aby bylo zajištěno bezpečné zásobování energií a energie byla poskytována za dostupnou sazbu na celém jejím území.

1.11. Klade také důraz na opatření přispívající k úspoře energie, zvyšování energetické účinnosti a rozvoji energie z obnovitelných zdrojů.

1.12. Je toho názoru, že otevření trhu s energií musí mít přínos pro soukromé spotřebitele, kteří nemají skutečnou možnost vyjednat.

1.13. EHSV požaduje, aby se maximálně usilovalo o zajištění volného přístupu k digitálnímu prostředí, což by umožnilo hospodářský rozvoj ve venkovských oblastech. Pro dosažení tohoto cíle je vhodné, aby se doplňovaly soukromé investice a státní podpora.

1.14. EHSV vybízí Komisi k tomu, aby nadále věnovala zvláštní pozornost nabídce finančních služeb, aby bylo možno financovat reálnou ekonomiku a spotřebitelé nadále mohli služeb využívat za nejlepších podmínek.

1.15. EHSV dále připomíná, že je nutné sledovat a hodnotit opatření provedená v oblasti politiky.

2. Obsah zprávy o politice hospodářské soutěže v roce 2014

2.1. Tato výroční zpráva se zaměřuje především na jednotný digitální trh, energetickou politiku a finanční služby. Dotýká se rovněž otázek posílení konkurenceschopnosti evropského průmyslu, kontroly státních podpor, šíření kultury hospodářské soutěže v Evropské unii i mimo ni a interinstitucionálního dialogu.

2.2. Zdůrazňuje význam digitální ekonomiky jakožto faktoru, který může podnítit inovace v energetice, dopravě, veřejných službách, zdravotnictví a školství a podpořit růst těchto odvětví. Byly proto využity všechny nástroje soutěžního práva, aby se pomocí státních podpor přispělo k rozvoji a modernizaci infrastruktur, mezi které patří širokopásmové sítě „nové generace“, a zároveň přitom byla zaručena zásada technologické neutrality.

2.3. Jak se ukázalo v první fázi šetření týkajícího se převzetí společnosti WhatsApp⁽¹⁾ společností Facebook, jež Evropská komise na základě nařízení o spojování podniků (ES) č. 139/2004⁽²⁾ bezpodmínečně schválila, trh s chytrými mobilními zařízeními se vyvíjí velmi rychle.

2.4. V roce 2014 bylo znovu možno konstatovat, že uplatňování soutěžního práva v digitálním odvětví se vyznačuje komplexním vztahem a nutnou rovnováhou s dodržováním práva duševního vlastnictví spojeného s patenty, jak ukázala rozhodnutí v případech Samsung a Motorola⁽³⁾, nebo s autorským právem, o čemž svědčí zahájení formálního řízení proti několika americkým filmovým studiím a evropským provozovatelům placeného televizního vysílání v případě „přeshraničního přístupu k obsahu placeného televizního vysílání“⁽⁴⁾.

2.5. Zpráva dále pojednává o odvětví energetiky a poukazuje na nutnost reformovat evropskou energetickou politiku. Komise se snaží podporovat investice do infrastruktur rámcovou úpravou státních podpor a usnadněním jejich provádění – podle nového obecného nařízení o blokových výjimkách nebude za určitých podmínek na podporu energetické infrastruktury, zvýšení energetické účinnosti budov, podporu výroby obnovitelné energie, dekontaminaci znečištěných areálů a recyklaci již třeba předchodzí souhlas Komise⁽⁵⁾.

2.6. Nové pokyny naopak nezahrnují podporu jaderné energetiky. Tuto podporu tudíž nadále posuzují útvary Komise podle článku 107 Smlouvy o ES, jako tomu bylo v případě britského projektu, jehož cílem bylo podporovat výstavbu a provoz nové jaderné elektrárny Hinkley Point⁽⁶⁾.

2.7. Politika hospodářské soutěže byla taktéž využita jako nástroj sloužící ke snížení cen energie potlačením zneužívání dominantního postavení či koluzního jednání subjektů, jako EPEX Spot a Nord Pool Spot (NPS)⁽⁷⁾ či OPCOM, který zneužil svého dominantního postavení⁽⁸⁾ v Rumunsku, Bulgarian Energy Holding (BEH) v Bulharsku⁽⁹⁾ nebo Gazprom v oblasti předcházejících trhů pro dodávky zemního plynu do střední a východní Evropy⁽¹⁰⁾.

2.8. Politika hospodářské soutěže v roce 2014 taktéž cílila na zvýšení transparentnosti finančního odvětví a podporu lepší regulace bankovního odvětví a dohledu nad ním.

2.9. Komise se proto uchýlila ke kontrole státní podpory poskytnuté v Řecku, na Kypru, v Portugalsku, v Irsku a ve Španělsku a zajistila přítom, aby rozvojové banky nenarušovaly hospodářskou soutěž⁽¹¹⁾.

2.10. Dvakrát rovněž stíhala banky RBS a JP Morgan, které se účastnily protiprávního dvoustranného kartelu, jehož cílem bylo ovlivňovat referenční úrokovou sazbu Libor u švýcarského franku, a dále také kartelu s UBS v oblasti rozdílů mezi nákupní a prodejní cenou úrokových derivátů ve švýcarských francích v EHP (Evropském hospodářském prostoru)⁽¹²⁾. Komise jim uložila pokutu ve výši 32,3 milionů EUR⁽¹³⁾.

⁽¹⁾ Věc M.7217 – Facebook/WhatsApp, rozhodnutí Komise ze dne 3. října 2014.

⁽²⁾ Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (Nařízení ES o spojování) (Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1).

⁽³⁾ Věc AT.39985 – Motorola – prosazování patentů vázaných ke standardu GPRS, rozhodnutí Komise ze dne 29. dubna 2014. Věc AT.39939 – Samsung – prosazování patentů vázaných ke standardu UMTS, rozhodnutí Komise ze dne 29. dubna 2014.

⁽⁴⁾ Věc AT.40023 – Přeshraniční přístup k obsahu placeného televizního vysílání, 13. ledna 2014.

⁽⁵⁾ Nařízení (EU) č. 316/2014 ze dne 21. března 2014 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie dohod o převodu technologií (Úř. věst. L 93, 28.3.2014, s. 17), Pokyny o použití článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie na dohody o převodu technologií (Úř. věst. C 89, 28.3.2014, s. 3).

⁽⁶⁾ Věc SA.34947 – Spojené království – Podpora jaderné elektrárny Hinkley Point C, 8. října 2014.

⁽⁷⁾ Věc AT.39952 – Energetické burzy, rozhodnutí Komise ze dne 5. března 2014.

⁽⁸⁾ Věc AT.39984 – OPCOM/Romanian Power Exchange, rozhodnutí Komise ze dne 5. března 2014.

⁽⁹⁾ Věc AT.39767 – BEH – elektřina.

⁽¹⁰⁾ Věc AT.39816 – Předcházející trhy pro dodávky zemního plynu ve střední a východní Evropě ze dne 4. září 2012.

⁽¹¹⁾ Věc SA.36061 – UK Business Bank, rozhodnutí Komise ze dne 15. října 2014. Věc SA.37824 – Portugalský finanční institut pro rozvoj, rozhodnutí Komise ze dne 28. října 2014.

⁽¹²⁾ Věc AT.39924 – Úrokové deriváty ve švýcarských francích, rozhodnutí ze dne 21. října 2014 http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1190_fr.htm

⁽¹³⁾ Pokuta nebyla uložena bance RBS, která byla osvobozena od pokut na základě oznámení o shovívavosti z roku 2006, protože informovala Komisi o existenci dohody, čímž se vyhnula pokutě ve výši přibližně 5 milionů EUR za účast na trestném činu. Pokuty uložené bankám UBS a JP Morgan byly sníženy v rámci programu shovívavosti Komise, protože banky spolupracovaly při vyšetřování. Všem čtyřem bankám byla navíc pokuta snížena o 10 %, protože se rozhodly vyřešit spor narovnáním s Komisí.

2.11. Komise taktéž pokračuje ve stíhání protisoutěžních obchodních praktik spočívajících ve vícestranných mezibankovních poplatcích, kterých se dopustily společnosti Visa Europe, Visa Inc., Visa International a MasterCard – Komise prohlásila za právně závazné závazky společnosti Visa Europe; společnosti Visa Inc. a Visa International Komise kvůli mezinárodním mezibankovním poplatkům stíhá.

2.12. Zpráva dále pojednává o snaze Komise podnítit konkurenceschopnost evropských podniků, především malých a středních, tak, že jim usnadňuje přístup k financování v raných stádiích rozvoje⁽¹⁴⁾, a také podporuje výzkum a inovace prostřednictvím nového rámce pro státní podpory, který zavádí blokové výjimky⁽¹⁵⁾.

2.13. Hlavně na malé a střední podniky se zaměřuje rovněž přezkum sdělení *de minimis*; poskytuje jim ukazatele pro hodnocení, zda se na jejich dohody vztahuje článek 101 Smlouvy o fungování Evropské unie, který zakazuje protiprávní dohody mezi podniky⁽¹⁶⁾.

2.14. Komise v roce 2014 věnovala také zvláštní pozornost využívání odlišných daňových režimů určitých členských států určitými podniky za účelem snížení daňového základu; Komise zahájila formální vyšetřovací řízení s podniky Apple v Irsku, Starbucks v Nizozemsku a Fiat Finance & Trade v Lucembursku.

2.15. V loňském roce především uplynulo deset let od doby, kdy se začalo uplatňovat nařízení (ES) č. 1/2003 a bylo přepracováno nařízení o kontrole spojování podniků⁽¹⁷⁾. Podle zprávy by v tomto ohledu bylo vhodné, aby se zlepšila nezávislost úřadů pro ochranu hospodářské soutěže a mechanismy, které jim umožňují stíhat a trestat protiprávní praktiky. Trvá rovněž na tom, že je nutné zvýšit účinnost kontroly spojování podniků.

2.16. Komise taktéž uvádí, že důležitým činem na poli politiky hospodářské soutěže bylo v roce 2014 přijetí směrnice o žalobách o náhradu škody způsobené porušením antimonopolních pravidel, která vstoupila v tomto roce v platnost. Díky ní bude pro evropské občany a společnosti snazší získat účinnou náhradu za škodu způsobenou porušením antimonopolních pravidel, například v případě kartelů a zneužití dominantního postavení na trhu.

3. Obecné připomínky

3.1. EHSV podporuje politiku rozvoje digitální oblasti a iniciativy pro podnícení inovací a růstu. Je toho názoru, že širokopásmové sítě by měly být dostupné po celém území EU, což může vyžadovat státní podporu spolu s doplňujícím financováním z EU. Užitečné by zde měly být pokyny k použití pravidel státní podpory ve vztahu k rychlému zavádění širokopásmových sítí⁽¹⁸⁾.

3.2. Bez širokopásmové sítě po celém území nemůže navíc existovat digitální trh. Cíle Komise jsou málo ambiciózní s ohledem na neochotu soukromých operátorů zavést sítě v některých oblastech, především venkovských, jejichž hospodářský rozvoj je nutné podpořit.

3.3. EHSV podporuje Komisi ve snaze trestat porušování pravidel hospodářské soutěže – je toho názoru, že výše peněžitých sankcí by měla subjekty odrazovat a že by se sankce měly v případě opakovaného porušení pravidel zvyšovat. Politiku hospodářské soutěže je navíc třeba vysvětlovat, a to i v podnicích, aby k protisoutěžnímu jednání nedocházelo.

3.4. EHSV stejně jako Komise konstatuje, že vzrůstá počet uživatelů chytrých mobilních zařízení. Inovace v této oblasti je klíčová, je však třeba zavést známá a transparentní pravidla pro operátory. Je toho názoru, že všudypřítomnost velkých mezinárodních skupin, jako je např. Google, vede k nebezpečí zneužívání dominantního postavení, a že je důležité zajistit dodržování platných pravidel, aby na trh mohli vstoupit noví operátoři.

⁽¹⁴⁾ Sdělení Komise Pokyny k státní podpoře investic v rámci rizikového financování (Úř. věst. C 19, 22.1.2014, s. 4).

⁽¹⁵⁾ Sdělení Komise Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (Úř. věst. C 198, 27.6.2014, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Sdělení Komise Sdělení o dohodách menšího významu, které výrazně neomezují hospodářskou soutěž podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (sdělení *de minimis*) (Úř. věst. C 291, 30.8.2014, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy (Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1), nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (nařízení ES o spojování) (viz poznámka pod čarou 2).

⁽¹⁸⁾ Sdělení Komise Pokyny Společenství k použití pravidel státní podpory ve vztahu k rychlému zavádění širokopásmových sítí (Úř. věst. C 25, 26.1.2013, s. 1).

3.5. Je dále toho názoru, že majitelé patentů musí poskytovat licence na patenty za spravedlivých, přiměřených a nediskriminačních podmínek.

3.6. Výbor podporuje přizpůsobení právního rámce pro autorské právo digitální éře⁽¹⁹⁾ – jak Komise velice správně zdůrazňuje, musí „udržet krok s dobou“.

3.7. V oblasti fungování trhů s energií je EHSV toho názoru, že k rozvoji hospodářství nemůže dojít bez společné energetické politiky. Proto vítá záměr Komise vytvořit evropskou energetickou unii.

3.8. Je toho názoru, že tato unie by byla výhodná pro podniky i spotřebitele, kteří by mohli využívat výhody přiměřených cen a bezpečnosti dodávek energie.

3.9. Výbor podporuje pozornost, kterou Komise věnuje trhu s energií, aby zajistila skutečnou hospodářskou soutěž a aby byly zahájeny iniciativy směřující k odstranění překážek pro hospodářskou soutěž na neregulovaných trzích. Požaduje, aby Komise využila všechny prostředky k předcházení nedostatkům, které mají dopad na hospodářství.

3.10. Klade také zvláštní důraz na opatření přispívající k úsporám energie, zvyšování energetické účinnosti a rozvoji energie z obnovitelných zdrojů a bioenergie.

3.11. EHSV požaduje, aby celé finanční odvětví bylo etičtější, transparentnější a podporovalo růst.

3.12. Vítá, že kontrola státních podpor přispěla k soudržnosti opatření, která byla přijata k nápravě finančních obtíží a opatření, která potlačují narušení hospodářské soutěže, a přitom se používá pouze nutné minimum prostředků daňových poplatníků. Konstatuje, že kontrola státních podpor umožnila v souvislosti s posilováním a zaváděním mechanismů dohledu omezit určitá narušení hospodářské soutěže na trhu.

3.13. Je třeba zdůraznit, že opatření Komise pro snížení poplatků za používání platebních karet vedlo k poklesu cen operací na jednotném trhu o 30 až 40 %.

3.14. Stanovený cíl podporovat ekonomický růst je naprosto nezbytný a k jeho dosažení může přispět politika podpory inovací, zahrnutá v Rámci pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací.

3.15. EHSV ve svých předchozích stanoviscích uvítal iniciativu Komise za účelem modernizace státní podpory a byl toho názoru, že nové pokyny⁽²⁰⁾ lépe odpovídají potřebám členských států a skutečné situaci na trhu. Je toho názoru, že k lepšímu pochopení udělování státních podpor pomůže posílení transparentnosti. Díky dohledu Komise bude možné zajistit, aby poskytování podpor probíhalo podle platných pravidel. Hodnocení rovněž členskými státy umožní se ujistit, že je udělená podpora řádně používána.

3.16. K dosažení tohoto cíle přispěje sdělení Komise o podmínkách pro podporu realizace evropských projektů a oznámení o vytvoření Evropského fondu pro strategické investice.

3.17. EHSV vítá mj. uznání toho, že je třeba poskytnout státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků, které mají obtíže, ale jsou životaschopné. Podporuje opatření pro znemožnění nezákonných dohod, které mají dopad na zaměstnanost a ceny a brání v rozvoji především malých a středních podniků, které vytvářejí pracovní místa.

3.18. Výbor konstatuje, že velké podniky nadále provádí daňovou minimalizaci, kterou jim umožňuje různost daňových systémů. Vítá snahu Komise potírat daňové úniky, které vycházejí ze zkrslování daňové situace, a v rámci svých pravomocí je omezit nebo jim zabránit.

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. C 230, 14.7.2015, s. 72, Úř. věst. C 44, 15.2.2013, s. 104.

⁽²⁰⁾ Sdělení Komise Pokyny k státní podpoře investic v rámci rizikového financování (Úř. věst. C 19, 22.1.2014, s. 4).

3.19. Zvláštní význam má snaha Komise zajistit sblížení s vnitrostátními úřady pro ochranu hospodářské soutěže a mezi nimi navzájem.

3.20. Výbor bude pozorně sledovat kroky navazující na *bílou knihu o zefektivnění kontroly spojování podniků v EU*, jejímž cílem je zlepšit současné mechanismy.

3.21. Vzhledem ke globalizaci obchodu podporuje EHSV rozvoj multilaterální spolupráce (OECD, Mezinárodní síť hospodářské soutěže, Unctad) a programy spolupráce a technické spolupráce.

3.22. Dialog, který vede Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž s Evropským parlamentem, EHSV a Výborem regionů musí zajistit transparentnost interinstitucionální rozpravy o zavedené politice.

3.23. Vzhledem k tomu, že předseda Juncker zdůraznil toto politické partnerství v pověřovacím dopise paní komisařce Vestager, je obzvláště třeba, aby vůle k dialogu přetrvala.

3.24. Na rozdíl od Komise se EHSV nedomnívá, že by směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014⁽²¹⁾ a doporučení o společných zásadách pro prostředky kolektivního řešení sporů v případě porušení právních předpisů o hospodářské soutěži mohly potřebným způsobem naplnit kolektivní ochranu práv obětí těchto porušení.

4. Konkrétní připomínky

4.1. *Potřeba dosažení citlivé rovnováhy mezi inovacemi, hospodářskou soutěží a právy k průmyslovému vlastnictví za účelem vytvoření propojeného digitálního trhu*

4.1.1. Podle Komise je klíčem k účinnosti její digitální agendy zlepšení normalizačních postupů a větší interoperabilita. Je třeba určit, co podle ní znamená, že se normalizační postupy mají zlepšit.

4.1.2. Příkladem toho, jakými pokyny se mají podniky v tomto odvětví řídit, je případ Motorola⁽²²⁾, epizoda „války o patenty na chytré telefony“. V tomto případě Komise rozhodla, že Motorola, vlastníci patentů vázané ke standardu GPRS (SEP), zneužila svého dominantního postavení, když u německých soudů usilovala o vydání a výkon soudního zákazu vůči firmě Apple. Jednalo se o patenty SEP – vázané ke standardu, protože jsou nezbytné pro zavedení standardu GSM. Podniky vlastníci patentů SEP mohou mít značnou tržní sílu a normalizační organizace často vyžadují, aby podniky udělovaly licence na patenty SEP za spravedlivých, přiměřených a nediskriminačních podmínek (*fair, reasonable and non-discriminatory* čili FRAND), aby byl přístup ke standardu zaručen všem subjektům na trhu.

4.1.3. Protože konkurenční podnik, v tomto případě Apple, neměl přístup k patentu SEP, který vlastnila společnost Motorola, nemohl vyrábět a uvádět na trh určitou kategorii chytrých telefonů.

4.1.4. Žalobu žádající o soudní zákaz může u vnitrostátního soudu zákonně podat majitel patentu v případě, že je patent porušen; je však možné toho zneužít, když má majitel patentu SEP dominantní postavení na trhu a zavázal se umožnit k patentu přístup pod podmínkami FRAND a když konkurenční podnik, vůči kterému je podána žaloba žádající o soudní zákaz, je ochoten získat povolení za podmínek FRAND. Komise přesto společnosti Motorola neudělila pokutu, protože nebyla dostupná judikatura soudů EU (podle článku 102 Smlouvy o fungování Evropské unie) týkající se zákonnosti žalob žádajících o soudní zákaz vyplývající z patentů SEP, a protože se vnitrostátní judikatury lišily; Komise však Motorole nařídila, aby se zneužívajícím chováním přestala.

4.1.5. V podobném případě Komise přijala závazky společnosti Samsung, že podnik nebude žádat o vydání soudního zákazu v Evropském hospodářském prostoru na základě patentů SEP na multifunkční telefony a tablety vůči podnikům, které přijaly zvláštní rámec pro udělování licencí.

⁽²¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži (Úř. věst. L 349, 5.12.2014, s. 1).

⁽²²⁾ Viz poznámka pod čarou 3.

4.1.6. Tyto případy ukazují, že dosáhnout rovnováhy mezi hospodářskou soutěží, patentovým právem a inovací – přičemž konečným cílem je umožnit spotřebiteli přístup k technickým produktům za přijatelnou cenu, aby měl zároveň co největší možný výběr mezi interoperabilními produkty – je velmi komplikované.

4.1.7. EHSV podporuje snahy Komise v tomto směru a vybízí ji, aby neopomněla, že cílem uplatňování pravidel hospodářské soutěže není hospodářská soutěž jako taková, ale hospodářská soutěž, z níž v důsledku plynou výhody pro spotřebitele.

4.1.8. EHSV podporuje myšlenku doplnit soukromé investice investicemi veřejnými, aby se předešlo digitální propasti v rámci EU, pokud státní podpory nebudou překážkou soukromým investicím. Prvním textem, který Komise definitivně přijala v souvislosti s modernizací státních podpor, jsou Pokyny EU k použití pravidel státní podpory ve vztahu k rychlému zavádění širokopásmových sítí⁽²³⁾, což pravděpodobně značí zájem Komise o toto téma.

4.1.9. EHSV se nicméně domnívá, že cíl Komise dosáhnout plného rychlého širokopásmového pokrytí (30 Mbps) pro služby a zavést vysokorychlostní širokopásmové připojení (100 Mbps) pro 50 % obyvatel EU do roku 2020 není dostatečně ambiciózní.

4.2. Energetické trhy

4.2.1. Klíčovými předpoklady pro přístup k energii, odstranění energetických ostrovů a zaručení bezpečnosti dodávek energie jsou zajištění energetické nezávislosti Evropy a podpora vytvoření integrovaného trhu s energií. Dosažení tohoto cíle a rovněž podnícení diverzifikace používané energie tím, že se bude podporovat energie z obnovitelných zdrojů, vyžaduje v EU skutečnou politickou vůli. Úlohu této politické pobídky bude jistě hrát evropská energetická unie, již požaduje předseda Juncker⁽²⁴⁾.

4.2.2. Podle EHSV je třeba rychle zavést třetí energetický balíček, zejména jelikož pravidla platná pro přeshraniční obchod s energií jsou stále roztržitá.

4.2.3. EHSV zdůrazňuje, že je nutné bez dalšího odkladu zavést strukturální reformy vedoucí k odstranění překážek pro investování do infrastruktur, především pokud mají přeshraniční rozsah.

4.2.4. EHSV nepochybuje, že podpora pravidel hospodářské soutěže přispívá k otevírání vnitrostátních trhů s energií, jak ukazují případy Energetické burzy a OPCOM/Romanian Power Exchange⁽²⁵⁾, které zpráva Komise uvádí; Komise v tomto případě uložila pokutu podle článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie dvěma burzám, které se dohodly, že si nebudou vzájemně konkurovat, a rozdělily si území, a rovněž udělila pokutu rumunské energetické burze OPCOM podle článku 102 Smlouvy o fungování Evropské unie, protože se burza dopustila diskriminace vůči obchodníkům s energií z jiných členských států.

4.2.5. Otázky podle Výboru však vyvolává prohlášení, že pokles velkoobchodních cen elektrické energie díky posílení hospodářské soutěže často nevedl k tomu, aby klesla celková úroveň cen pro koncové spotřebitele⁽²⁶⁾.

4.2.6. EHSV v tomto ohledu podporuje šetření týkající se zneužití dominantního postavení v odvětví dodávek zemního plynu ve střední a východní Evropě společností Gazprom⁽²⁷⁾, které Komise provedla podle článku 102 Smlouvy o fungování Evropské unie.

⁽²³⁾ Úř. věst. C 25, 26.1.2013, s. 1.

⁽²⁴⁾ Jean-Claude Juncker. Nový začátek pro Evropu: Moje agenda pro zaměstnanost, růst, spravedlnost a demokratickou změnu. Politické směry pro příští Evropskou komisi., úvodní prohlášení na plenárním zasedání Evropského parlamentu, 15. července 2014.

⁽²⁵⁾ Věc AT.39952 – Energetické burzy, rozhodnutí Komise ze dne 5. března 2014 a věc AT.39984 OPCOM/Romanian Power Exchange, rozhodnutí Komise ze dne 5. března 2014.

⁽²⁶⁾ Sdělení Komise Ceny energie a energetické náklady ze dne 29. ledna 2014.

⁽²⁷⁾ Věc AT.39816 – Předcházející trhy pro dodávky zemního plynu ve střední a východní Evropě.

4.3. Finanční a bankovní služby

4.3.1. V roce 2014 pokračoval podrobný přezkum předpisů o bankovníctví a bankovním dohledu. Cílem navrhovaných pravidel je především zvýšit transparentnost finančních trhů.

4.3.2. Komise rovněž zajistila, aby se finanční instituce, které podporuje stát, restrukturalizovaly nebo opustily trh, a věnovala také zvláštní pozornost rizikům narušení hospodářské soutěže mezi těmito institucemi⁽²⁸⁾.

4.3.3. EHSV se zájmem sledoval vyšetřování protisoutěžních obchodních praktik, která Komise vedla, a vítá rozhodnutí Komise a vnitrostátních úřadů pro ochranu hospodářské soutěže trestat mezibankovní poplatky.

4.3.4. EHSV uvítal rozsudek Soudního dvora Evropské unie v případě Mastercard⁽²⁹⁾, který potvrdil analýzu Komise. Mezibankovní poplatky, které spotřebitelé hradili při platbě kartou, se stále zvyšovaly, byly stále častější a méně průhledné.

4.3.5. Tyto obchodní praktiky mimo jiné bránily ve vstupu na platební trh hospodářským – jiným než bankovním – subjektům, které spotřebitelům mohou nabídnout alternativní mobilní a bezpečné způsoby elektronických plateb například pomocí chytrého telefonu.

4.3.6. Případ Mastercard byl zvláštní také v tom, že omezení mechanismu stanovování vícestranných mezibankovních poplatků bylo důsledkem tohoto mechanismu, ne jeho účelem.

4.3.7. EHSV vítá konstatování Soudního dvora i Tribunálu, že vícestranné mezibankovní poplatky nejsou pro fungování systému Mastercard objektivně nutné.

4.4. Větší podpora malých a středních podniků

4.4.1. EHSV vítá pozornost věnovanou malým a středním podnikům, které mají prvořadý význam pro růst a důležitou úlohu v uskutečnění cílů strategie Evropa 2020. Schvaluje rozhodnutí Komise, jejichž cílem je podporovat financování aktivit těchto podniků a přizpůsobit pravidla jejich zvláštním potřebám.

4.4.2. EHSV oceňuje, že tyto politiky jsou otevřené i intelektuálním profesím, a uznává rozhodující úlohu evropských odborníků pro růst, neboť v jednotlivých odvětvích zajišťují nepostradatelný přínos znalostí nezbytný k řešení komplexních problémů občanů a podniků. EHSV Komisi rovněž doporučuje, aby nadále vyvíjela a pokud možno zintenzivnila úsilí v tomto směru.

4.4.3. Usnadnění přístupu malých a středních podniků k financování v počáteční fázi by členskými státy mohly umožnit např. Pokyny k státní podpoře investic v rámci rizikového financování⁽³⁰⁾. Záměrem bylo podle všeho mj. i to, aby tyto pokyny více odpovídaly realitě trhu.

4.4.4. Rovněž podporuje opatření Komise proti zneužívání dominantního postavení, které může bránit vzniku a rozvoji malých a středních podniků a mít dopad na jejich činnost.

4.4.5. Podle sdělení *de minimis* z roku 2014⁽³¹⁾ vznikne „bezpečný přístav“ pro dohody bez znatelného účinku na hospodářskou soutěž, které uzavřou podniky nepřekračující určité prahy podílu na trhu. Komise mimo jiné zveřejnila pro malé a střední podniky pokyny. Podle názoru EHSV by bylo nicméně vhodné, aby na toto téma proběhla informační činnost.

⁽²⁸⁾ Věc SA.38994 – Režim podpory likvidity bulharských bank, rozhodnutí Komise ze dne 29. června 2014.

⁽²⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. září 2014 ve věci C-382/12 P, MasterCard a další v. Komise.

⁽³⁰⁾ Sdělení Komise Pokyny k státní podpoře investic v rámci rizikového financování (Úř. věst. C 19, 22.1.2014, s. 4).

⁽³¹⁾ Sdělení Komise Sdělení o dohodách menšího významu, které výrazně neomezují hospodářskou soutěž podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (sdělení *de minimis*), Úř. věst. C 291, 30.8.2014, s. 1.

4.5. Posílení prostředků vnitrostátních úřadů pro ochranu hospodářské soutěže a mezinárodní spolupráce

4.5.1. EHSV oceňuje kvalitu spolupráce Komise a vnitrostátních úřadů pro ochranu hospodářské soutěže. Je toho názoru, že tato spolupráce umožňuje zajistit vzájemné působení, které je pro správné fungování trhu nezbytné.

4.5.2. Podporuje veškerá opatření nezbytná pro spolupráci vnitrostátních úřadů pro ochranu hospodářské soutěže; proto je nutné, aby měly prostředky a byly nezávislé.

4.5.3. EHSV schvaluje aktivity Komise směřující k vytvoření skutečného evropského prostoru hospodářské soutěže, což vyžaduje, aby došlo k harmonizaci základních pravidel právní úpravy jednotlivých států, a tudíž k ochraně hospodářské činnosti na jednotném trhu.

4.5.4. Je rovněž toho názoru, že by členské státy měly mít kompletní soubor právních nástrojů, které by umožňovaly provádět nezbytné kontroly a udělovat účinné a přiměřené pokuty.

4.5.5. Rovněž je třeba do všech členských států rozšířit programy shovívavosti, které se v boji proti kartelovým dohodám osvědčily.

4.5.6. Je třeba zajistit, aby neochabovala multilaterální spolupráce s OECD, Mezinárodní sítí hospodářské soutěže a Unctad, a Komise by se měla snažit o to, aby zde hrála vedoucí úlohu.

4.5.7. Na závěr EHSV zdůrazňuje, že během přístupových rozhovorů s kandidátskými zeměmi je třeba státům poskytnout i větší technickou pomoc.

V Bruselu dne 9. prosince 2015.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Georges DASSIS
